

3. Nechyporenko, V. V. (2013), "Monitoring the level of formation of vital competence: theoretical and methodological analysis", «*Science – od teorii do praktyki*» : Zbiór raportów naukowych, Sopot: Wydawca: Sp. z o. o. «Diamond trading tour», p. 54–62.
4. Nechyporenko, V. V. (2013), "Organization of monitoring of vital competence formation of pupils of educational and rehabilitation center", *Pedagogy formation of creative personality in higher and general education schools*, Vol. 83, No. 30, Pp. 475–487.
5. Potomkina, I. A. (2007), "Changing the socialization trajectory of modern Russian students: regional aspect : Thesis ... Candidate of Sociological Science", Irkutsk, 20 p.
6. Sityugina, T. V. (2008), "Life determination of students of technical colleges the average Russian city : Thesis ... Candidate of Sociological Science", Rostov-on-Don, 21 p.
7. Cherednichenko, G. A. (2014), "Formation of the educational and professional trajectories of young people: the external controllers and actions of subjects : Thesis ... PhD of Sociology" M., 330 p.
8. Bourdieu, P. (1986), "L'illusion biographique", *Actes de la Recherche en Sciences Sociales*, No. 62, P. 71.
9. Bourdieu, P. (1979), "La distinction. Critique social du jugement", Paris: Ed. de Minuit, 311 p.

Гордиенко Наталья. Формирование жизненных траекторий учеников интернатных заведений на основе компетентностного подхода к образованию. В статье проанализирована специфика и раскрыта динамика формирования у учеников интернатных заведений жизненных траекторий на основе компетентностного подхода к образованию, определены факторы эффективности этого процесса: использование современных образовательно-реабилитационных технологий, организация личностно-ориентированного обучения, внедрение в воспитательный процесс целевых жизнетворческих программ, привлечение учащихся к социальной и жизненной практике, функционирование системы ученическо-студенческого самоуправления, деятельность детского реабилитационного театра.

Ключевые слова: жизненные траектории, ученики интернатных заведений, компетентностный подход, жизнетворческие компетенции.

Gordienko Natalia. Life-path Forming of the Pupils of the Boarding Schools on the Basis of Competency-based Approach. The article gives an analysis of the process and factors of the effective life-path formation of the children of boarding schools on the basis of competency-based approach. It is determined, that scientists use socio structure, subject and activity and institutional approaches to investigate life-path – the consistency of positions which the individual takes during his lifetime in different social situations. Special attention of the recent research is given to the problem of the social standing of the young people and their adaptation to the structure of society.

There are represented the results of an empirical investigation of the process of life-courses formation in pupils of boarding schools, conducted in Zaporizhzhya and Dnepropetrovsk region, Ukraine. On the basis of the received findings it is identified that factors of life-courses forming under the conditions of boarding schools are: using of modern educational and rehabilitation technologies; person-centered approach in education; implementation to the educational process special-purpose life-creative programs «I am the Person», «I am among the people», «I am the citizen of Ukraine», «I and Work», «I and Art», «I and Nature» for Elementary school, Middle school and High school; pupil participation in social and life practice under the educational and rehabilitation field; student self-governance system functioning on the basis of subject-subject relationship between all the participants of the educational process; activity of the pupils' rehabilitation theatre with the possibility to found own repertoire for creative self-expression.

Key words: life-path, boarding school students, competency approach, life-creative competency.

Статтю отримано 12.06.2015 р.

УДК 316.74:796

Юрій Мосаєв

Соціальні особливості футбольних дербі країн Африки

У статті здійснено класифікацію й типологізацію футбольних дербі в таких країнах Африки, як Алжир, Єгипет, Туніс, Лівія, Марокко, Нігерія, Камерун, Замбія та ін. Установлено, що відповідна система є моноетичною й здебільшого характерна для країн із низьким рівнем розвитку футболу; у її основі лежать класичні дербі та трикутні паралельні дербі, тобто в країнах Африки є кілька футбольних клубів, які між собою розігрують від 80 до 99 % національних першостей.

© Мосаєв Ю., 2015

З урахуванням того, що футбольні дербі є не лише показником розвитку спортивної галузі країни, а й важливим індикатором соціальних процесів, які відбуваються в межах соціальних інститутів та інших елементів соціальної статистики й динаміки, виявлено: розвиток системи футбольних дербі напряму залежить від розвитку економіки африканських країн та перегруповання соціальних інститутів на континенті.

Ключові слова: футбольне дербі, країни Африки, класичні футбольні дербі, столичні футбольні дербі, паралельні футбольні дербі.

Постановка наукової проблеми та її значення. Спортивні й футбольні дербі – показники розвитку спорту як соціального інституту та побіжний фактор соціальної самоідентифікації й інших соціальних процесів, які відбуваються в межах різних суспільств. Країни Африки є одним з унікальних місць на Земній кулі, де сьогодні можна побачити різноманітні соціальні процеси, що суттєво відрізняються один від одного й тому крізь призму порівняння соціальних особливостей футбольних дербі й можна досліджувати певні особливості їхнього соціального розвитку.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Дослідження футбольних дербі в ракурсі соціології – тема майже не досліджена як у вітчизняній, так і в зарубіжній соціології. Особливо це стосується країн Африканського континенту. Нами опубліковано кілька наукових статей із тематики футбольних дербі в Європі, Азії та Північній і Південній Америці між 2011 та 2015 рр. Тому актуальність дослідження соціальних особливостей футбольних дербі власне в країнах Африки набуває додаткового змісту.

Мета та завдання. У межах цієї статті ставимо мету з'ясувати соціальні особливості футбольних дербі країн Африки. Для досягнення мети дослідження ми повинні типологізувати й класифікувати найбільш відомі футбольні дербі країн Африки.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Розвиток системи футбольних дербі країн Африки – один із найповільніших прикладів у світовій історії розвитку футбольних дербі. Основна причина цього явища полягає в тому, що так званий «чорний континент» повільно розвивав футбол як спортивне явище й тому його розвиток набув свого піку в 90-х рр. XX ст. Цьому передували успіхи африканських футбольних збірних у той час, зокрема вихід у чвертьфінал чемпіонату світу з футболу, який проходив у Італії в 1990 р. команди Камеруну. Цей успіх зумовлений роботою з цією командою російського тренера В. Непомнящего та його львівського помічника Л. Броварського. Потім його підкріпили вдалі виступи на світових молодіжних форумах збірних Нігерії й Гани. І вершиною цього процесу стали олімпійські перемоги збірних Нігерії та Камеруну в 1996 та 2000 рр. і бронзові нагороди збірної Гани на Олімпіаді 1992 р. в Барселоні. Звичайно, значимість олімпійських футбольних турнірів не є високою, порівняно з іншими видами спорту, та все ж успіхи африканських збірних були унікальними для футболу цього континенту й тому значимими як для футболу, так і для системи футбольних дербі взагалі.

Для оцінки системи футбольних дербі країн Африки ми беремо найбільші країни цього континенту через велику загальну кількість держав та невисокий рівень інфраструктури як футболу, так і системи футбольних дербі.

Починаємо з Камеруну, де й закладено основи сучасного футболу в Африці. Першість із футболу в цій країні почали розігрувати в 1960 р.¹ Хоча й були спроби розіграшу кубка країни з 30-х років, які відбувалися нерегулярно й не охоплювали всю країну, факт формування сил для проведення офіційної національної першості свідчить про суттєве відставання від темпів розвитку системи футбольних дербі на інших континентах.

Система футбольних дербі є національною, оскільки на її вершині перебуває класичне протистояння між столичним футбольним клубом «Канон Яунде» й клубом «Котон спорт» із міста Гуара. Це класичне дербі являє собою протистояння клубу зі столиці з футбольним клубом з економічно розвиненішого регіону Камеруну. Це класичне дербі на сьогодні видозмінене, оскільки раніше роль опонента столичного клубу відігравав клуб «Орикс Дуала» і зміна векторів камерунської національної економіки призвела до того, що футбольні клуби з міста Дуала розігрують регіональне, але другорядне за своєю сутністю дербі.

Для африканських країн характерна фінансова нестабільність, через що багато клубів є молодими, бо більшість національних клубів постійно розформовуються; за такої ситуації важко досліджувати систему футбольних дербі цілісно. Цей факт важливий для оцінки футболу як соціально-культурного

¹ Cameroon – List of Champions, <http://www.rsssf.com/tables/kamchamp.html>

явища на всьому континенті. оскільки в Європі футбол – це національно-територіальне змагання, помножене на бізнес, у Південній Америці – це соціальний ліфт і «релігія», в Азії – копіювання традицій так званого Західного світу, у Північній Америці та Австралії – це забавка для емігрантів з Європи й Південної Америки, в Африці – соціальний ліфт та масове явище. Тому він і приваблює авантюристів, що вдало ілюструє турнірна таблиця національної першості Камеруну з футболу¹. У межах цієї таблиці очевидно, що 80 % футбольних клубів не вигравали місцеву першість із футболу, а ті, що вигравали, 90 % не присутні.

Є в межах Камеруну столичне дербі, яке розігрують «Канон Яунде» та «Тонер», що є комерційними клубами й мають здебільшого територіальні фактори протистояння. Найвідоміший регіональний футбольний дербі Камеруну – протистояння футбольних клубів «Орикс» та «Уніон»². Таке протистояння є реальне на сьогодні, але також має здебільшого історично-регіональний аспект.

Особливості футбольних дербі Нігерії є більш оригінальними й мають унікальну систему, але водночас вона віддзеркалює всі основні тенденції розвитку футбольних дербі Камеруну. Футбольні першості в цій країні почали проводитися навіть пізніше, ніж у Камеруні, тобто на початку 70-х років. Найстарше, хоча й не дуже принципове, футбольне дербі Нігерії – це протистояння футбольних дербі «Енугу Рейнджерс» і «Хартленд»³. Головна сторона цього дербі є історичною, оскільки ці два клуби завжди були частиною вищого дивізіону футбольної першості Нігерії. Інші футбольні клуби Нігерії – «Еньїмба», «Шутінг Старз», «Долфінс», «Кано Піларс» – устають у систему загального нігерійського дербі: з одного боку, ця система порушує саму сутність системи футбольних дербі, з іншого – відображає роздробленість нігерійського суспільства, що дає змогу консолідувати громадян лише за фактором територіальності. Для такої великої країни, як Нігерія, це не є позитивним фактором, а свідчить про нерозвиненість більшості соціальних інститутів.

Для Гани – країни, яка входить до авангарду африканського футболу, характерна біполярна система футбольних дербі. Її учасники – це футбольні клуби «Асанте Котоко» та «Хартс оф Оук», які на двох виграли 99,5 % усіх національних першостей із футболу країни. Таке класичне ганське футбольне дербі ґрунтується на столичному клубі «Хартс оф Оук» зі столиці Гани міста Аккра. Йому протиставлено вже згаданий нами футбольний клуб із великого міста Кумасі⁴. Як бачимо, ганська простота системи футбольних дербі свідчить про те, що сама система показує надмірну централізацію соціальних інститутів у рамках системи Гани, яка має два яскраво виражених соціальних поля, що в майбутньому може призвести до підвищення рівня сепаратизму.

Здавна найбагатшою країною Африки прийнято вважати Південно-Американську Республіку (ПАР). Незважаючи на своє багатство (відносно інших країн континенту), країна має дуже неоднозначний імідж у світі. Головна причина цієї неоднозначності полягає в тому, що тут був так званий режим апартеїду. Протягом багатьох років спортсмени ПАР не допускалися на міжнародні спортивні змагання, передусім з олімпійських видів спорту. Широко відомий бойкот Олімпійських ігор, організований африканськими країнами в 1976 р., був формою протесту проти проведення товариського матчу з регбі між ПАР і Новою Зеландією. Дискваліфікації піддавались і спортсмени, які підтримують контакти з ПАР [1]. Та все ж, незважаючи на всі проблеми південноафриканського спорту, система футбольних дербі була в країні сформована й живе активним життям, яке потребує аналізу.

Основою дербі цієї країни стала поява футбольного клубу «Кайзер Чіфс» – нового південноафриканського футбольного клубу з міста Йоханесбург; він грає в Прем'єр-лізі ПАР, є одним із найпопулярніших клубів у ПАР (через нього «хворіють» близько 16 мільйонів чоловік у ПАР і сусідніх країнах). Головне дербі – з Орlando Пайретс, за який засновник клубу Кайзер Мотаунг грав на початку своєї кар'єри⁵. Це дербі в ПАР є класичним і ми його можемо віднести до подієвих, що переросли в традиційні. Хоча не слід забувати: у ПАР футбол не є спортом номер один. Це місце займає регбі, оскільки країну формували саме представники Великої Британії, на теренах якої цей вид спорту є культом. У межах ПАР сформувався расовий підхід до спорту. Це полягає в тому, що більшість «білих» жителів країни були регбійними вболівальниками, а «чорношкірі» жителі віддавали перевагу футболу,

¹ Elite ONE, <http://1x2bet.ru/table-football-cameroon.html>

² Union de Douala présente ses joueurs, <http://www.unionsportivedouala.com/accueil.php>

³ Енугу Рейнджерс, http://footballfacts.ru/clubs/40538-rejndzhers-interneshnl-enugu#tab23_40538r

⁴ Board of Directors, <http://www.accraheartsofoak.com/club.html>

⁵ Kaizer Chiefs Football Club, http://www.kaizerchiefs.com/kc_content.asp?contTitle=HISTORY&cid=2989

хоча доходило до того, що національна першість навіть ділилася на «білу» та «чорну» аудиторії гравців. І лише в кінці ХХ ст. вдалося поєднати національний футбол.

Оскільки національна першість ПАР із футболу має багато різних етапів розвитку, у країні сформувалися різні дербійні протистояння. Прикладом може бути протистояння таких футбольних клубів, як «Мамелоди Сандаунз» та «Кейптаун Сперс». Це дербі стало відомим саме в межах так званого «чорного» сегменту місцевого футболу. Хоча на сьогодні такого сегменту не існує в африканському футболі, але принциповість протистояння все ж перенеслася на сьогоднішній день. Ще однією з важливих форм футбольних дербі в ПАР є протистояння в межах великих міст. До основних міст, які генерують ці протистояння, належать Преторія, Кейптаун та Йоханесбург. Для ПАР, як і для більшості країн Африки, властива відсутність великої кількості провінційних футбольних дербі.

Ще одне цікаве явище африканського футболу – присутність арабських країн, які згруповані на півночі континенту. До них прийнято відносити Алжир, Туніс, Єгипет, Лівію та Марокко. Ці країни мають відмінну сферу розвитку футболу й системи футбольних дербі, зв'язки культурного та спортивного змісту, які дають їм змогу розвивати футбол. Існує також проблема того, що найкращих футболістів Африканського континенту ще в дитячому віці відправляють на навчання до Франції, де вони натуралізуються й грають уже під прапором нової батьківщини. Цей процес, з одного боку, певним чином допомагає врегульовувати міграційні процеси в країнах Північної Африки, з іншого – суттєво послаблює спортивний складник країн Північної Африки.

Алжир – країна, що найближче розміщена до Європи, зокрема Франції. Географічна близькість суттєво впливає як на соціальні процеси, так і на спортивні. І тому ми бачимо типову для французького футболу ситуацію, коли команда з провінційного міста Тизи-Узу – монополіст за успішністю в алжирському футболі, що виражається в чотирнадцяти чемпіонських титулах¹.

Узагалі «Кабілія» – найсильніший і найіменитіший алжирський клуб за всю історію. «Канарки» стали одним із небагатьох африканських клубів, яким удалося зробити своєрідний хет-трик – виграти три головних континентальних трофеї: Лігу чемпіонів, кубок КАФ, кубок володарів кубків². Водночас у межах Алжиру простежено тенденцію, вже не характерну для Франції, хоча властиву для Англії, де існує складний і великий столичний блок дербі. В Алжирі система не така складна, але вона формує повноцінне паралельне дербі «МК Алжер», «УСМ Алжир» та «Белуїзлад». Згадані футбольні клуби на трьох виграли понад двадцять футбольних національних першостей. Сьогодні для Алжиру характерна системна несистемність футбольних дербі, які виникають ситуативно через появу амбіційних клубів, що перетворюються в посередні.

Туніс є меншою за Алжир країною, але водночас – заможнішою і в спортивному плані успішнішою, особливо в таких видах спорту, як гандбол та баскетбол. Не менше успіхів у Тунісу й у місцевому футболі. Система футбольних дербі ґрунтується на класичній схемі для не великих країн, в основі якої – класичне столичне дербі, що розігрують «Есперанс» і «Клуб Африкен». Безперечним фаворитом цього дербі є «Есперанс», який, безперечно, на голову сильніший в історичному плані за «Клуб Африкен»³. Це протистояння є актуальним і тому, що «Клуб Африкен» був одним із передових у 60–70 рр. ХХ ст., тоді як «Есперанс» більшість успіхів досяг в останні двадцять років. Це свідчить про те, що це футбольне дербі є й міжпоколінним. Інші дербі в межах Тунісу можна розглядати як історичні та провінційні, які мають лише локальне значення.

Схожа ситуація і стосовно футбольних дербі Єгипту. Останнім часом Єгипет відіграє одну з головних ролей у футбольному господарстві Африки. Хоча його система дербі є традиційною; її формує класичне єгипетське дербі, в основі якого – протистояння футбольних клубів «Аль-Ахлі» та «Замалек». Першість тут, звичайно, – за «Аль-Ахлі», хоча обидва футбольні клуби вважаються флагманами африканського футболу й візитівкою єгипетського.

«Замалек» у білих футболках уважався командою іноземців (фактично британців) та аутсайдером. Крім усього іншого, у 30-ті роки він був клубом ненависного короля Фарука. Перш ніж змінити назву на «Замалек», команда до повалення короля навіть носила його ім'я. За «Замалек» традиційно вболівали британці, їх сподвижники – неугодна публіка начебто письменників та інтелектуалів, яких не могли не турбувати новопридані Єгиптом самовпевненість із домішкою націоналізму. Отже, у червоному кутку

¹ MC Alger, <http://int.soccerway.com/teams/algeria/mouloudia-chaabia-dalger/>

² Algeria – List of Champions, <http://www.rsssf.com/tables/algchamp.html>

³ Tunisia – List of Champions, <http://www.rsssf.com/tablest/tunchamp.html>

були побожні й бідні гордії, у білому – ліберали й буржуазний середній клас. Такий поділ існує й сьогодні [4]. Як бачимо, нині це протистояння формує багато соціальних факторів, які разом із дербі еволюціонують і не вирішуються, що призводить до подальшого загострення соціальної напруги як у суспільстві, так і на трибунах. І знову ми можемо відзначити малу кількість провінційних дербі на єгипетських футбольних теренах, яка є характерною для більшості країн Африки.

Лівія є одним з аутсайдерів не тільки африканського, а навіть північноафриканського футболу. У межах статті ми її розглядаємо лише тому, що багато років лівійці сповідували антиспортивну ідеологію, але мали значні кошти на розвиток спорту. Саме зазначене протиріччя і є важливим для того, щоб дослідити формування як спортивної, так і системи футбольних дербі в країні.

Вищеназвані суперечності з проведуту розвитку спорту й футболу, зокрема, виходять із так званої «Зеленої книги» М. Кадаффі [2, с. 206]. У межах цього ідеологічного твору колишній лівійський диктатор пише про недопустимість розвитку мистецтва та спорту на лівійській землі. На думку автора, це спотворює соціальні практики та порушує індивідуальну духовність. Саме тому розвиток футболу в Лівії відбувався на любительському рівні й здебільшого через наявність у країні італійських емігрантів та працівників, які були найманими робітниками на нафтових підприємствах. Та водночас на початку 90-х років XX ст. професійно футболом почав займатися син М. Кадаффі Сааді [3]. І лише після цього в Лівії стали розбудовувати футбольну інфраструктуру. Сама ж система футбольних дербі Лівії сформувалася як традиційна. «Аль-Ітхад», «Аль-Ахлі Тріполі», «Аль-Ахлі Бенгазі» складають основу футбольних дербі Лівії. Як бачимо, це класичне паралельне дербі, яке складається з трьох клубів, котрі протистоять один одному на всіх фронтах.

Марокканський футбол у світі є своєрідним та впізнаваним, але водночас не досить відомим. Головна причина – відсутність ресурсів для розвитку футболу в цьому регіоні, а саме: відсутність коштів і політична нестабільність. Національна першість із футболу в Марокко започаткована 1956 р. Основа національної системи футбольних дербі складається з протистояння трьох футбольних клубів: «ФАР», «Віад» і «Раджа», два з яких – представники міста Касабланка, а один («ФАР») – столиці Рабат. Це також класичне регіональне дербі¹, при цьому в межах Марокко сьогодні існує дербійний трикутник паралельного змісту. Як бачимо, система футбольних дербі Марокко більш складна, ніж у більшості інших африканських країнах.

Ще один елемент системи футбольних дербі Африки – країни екваторіальної Африки й наближені до них, які не мають великих здобутків у світовому футболі. Серед них ми виділимо футбольні дербі в Замбії. Для чемпіонату Замбії з футболу характерні хвилі протистояння, якщо раніше (70–90-ті роки XX ст.) головна боротьба в місцевому футболі точилася навколо протистояння між «Муфулира Уондерерс» та армійським клубом «Грін Баффалоз», то сьогодні вона перейшла у фазу протистояння футбольних клубів «Нкана» та «Занако». Таке протистояння – це боротьба між столичним і промисловим містами.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Загалом можна сказати, що система футбольних дербі країн Африки є моноетичною й здебільшого характерною для країн із низьким рівнем розвитку футболу. У її основі лежать класичні дербі та трикутникові паралельні дербі. Тобто в країнах Африки наявні кілька футбольних клубів, які між собою розігрують від 80 до 99 % національних першостей. Це протистояння призводить до того, що місцева футбольна «торсида» перестає вболівати й самоідентифікувати себе з іншими футбольними клубами. Розвиток цієї системи напряду залежить від розвитку економіки африканських країн та перегрупування соціальних інститутів на континенті.

Джерела та література

1. Грибанова В. В. Образование в Южной Африке. От апартеида к демократическим преобразованиям / В. В. Грибанова. – М. : Ин-т Африки, 2003. – 46 с.
2. Кадаффи М. Зелёная книга / М. Кадаффи. – М. : Концептуал, 2012. – 208 с.
3. Сын Каддафи – звезда футбола [Электронный ресурс]. – 2014. – Режим доступа : <http://subscribe.ru/digest/sport/football/n1469053925.html>
4. Тьяловский О. Самое жестокое дерби в мире: «Аль-Ахли» против «Замалека» [Электронный ресурс] / О. Тьяловский. – 2008. – Режим доступа : <http://www.sports.ru/football/5351633.html>

¹ Botola: La Championnat Marocain De Football, <http://botola.wikeo.be/>

References

1. Gribanova, V. V. (2003), "Education in South Africa. From apartheid to democratic reforms", Moscow : Institute for African Studies , 46 p.
2. Kadaffi, M. (2012), "The Green Book", Moscow : Kontseptual, 208 p.
3. "Gaddafi's son - the football star" (2014), <http://subscribe.ru/digest/sport/football/n1469053925.html>
4. Tyavlovsky, O. (2008), "The most cruel derby in the world: «Al-Ahly» against «Zamalek»", <http://www.sports.ru/football/5351633.html>

Мосаев Юрий. Социальные особенности футбольных дерби стран Африки. Страны Африканского континента достаточно поздно, по сравнению с остальными континентами, открыли для себя футбол как массовый вид спорта. Этот факт свидетельствует о том, что и система футбольных дерби на этом континенте самая молодая, что, в результате, даёт нам возможность наиболее объективно изучить особенности создания и функционирования соответствующей системы. В результате проведенного исследования мы пришли к выводу, что система футбольных дерби в разных странах Африканского континента является похожей, при этом в зависимости от уровня ее развития в странах Африки преобладают классические или параллельные футбольные дерби.

Ключевые слова: футбольное дерби, страны Африки, классические футбольные дерби, столичные футбольные дерби, параллельные футбольные дерби.

Mosaev Yuriy. Social Features of Football Derby of Africa. Derby in Africa, especially in countries such as Algeria, Egypt, Tunisia, Libya, Morocco, Nigeria, Cameroon, Zambia, and others, have a particularity, which is derived from their socio-cultural characteristics. In the framework of the articles were classified and tipologia football Derby in Africa. As a result of the conducted research we came to the conclusion, that the system is a football Derby in the different countries of African continent is similar. Depending on the level of development of football Derby in Africa is dominated by the classical or parallel football Derby. Derby in Africa can become more diverse and attractive for fans of football will develop if the football on the continent. Derby in Africa suffer from the economic problems of most African countries. In North Africa the development of Derby interfere with religious traditions.

Key words: Football Derby, Africa, classic football Derby, the capital's football Derby, parallel football Derby.

Статтю отримано 11.02.2015 р.

УДК 316.723:305

**Андрій Орлов,
Олександра Хімченко**

Соціологічна репрезентація образів чоловіка й жінки в національному медійному просторі

Послугуючись основними концептуальними моделями гендерних стереотипів у рекламі та авторським емпіричним дослідженням (контент-аналіз телевізійної реклами національного медіапростору («1+1», «ICTV», «Новий канал») протягом квітня 2015 р.), визначено, що вона скерована здебільшого в бік жінки як основного споживача. Серед жіночих гендерних образів переважають моделі бізнес-вумен, домогосподарки та мами, а чоловічих – моделі бізнесмена й тата.

Ключові слова: гендерний стереотип, гендерна модель реклами, маскулінність, фемінність.

Постановка наукової проблеми та її значення. Реклама – це невід’ємна частина культури суспільства споживання, що склалася нині в більшості суспільств. На думку дослідників ролі реклами в сучасній культурі, візуальні уявлення реклами відображають культурний образ соціуму. Це ставить перед розробниками рекламних кампаній усе більш складні завдання, пов’язані як із розв’язанням власне маркетингових проблем просування товарів і послуг, створення позитивного іміджу, так і з визначенням місця рекламних продуктів у сучасному суспільстві та культурі. Загальновідомо, що в сучасному інформаційному суспільстві індивід перебуває під постійним впливом потоку інформації, яка транслюється мас-медіа [4].